

The Former Yugoslav Republic of Macedonia¹

Last Edited: November 2005

Summary and Analysis

Macedonia ratified the Convention on the Rights of the Child in December of 1993. Macedonia also ratified the [European Convention](#) on the Exercise of Children's Rights in January of 2003, but protective proceedings are not one of the three categories to which the country has chosen to apply the European Convention's standards (the three categories are adoption proceedings, cases concerning the custody of children, and proceedings relating to parental affiliation). Under the Macedonian Constitution, all ratified international agreements become part of the legal order of the country.²

The Family Law of Macedonia³ provides that all children have a right to be represented by their parents. The law does not, however, contain any provisions for the representation of children in protective proceedings who may have conflicts of interest with one or both parents. With parents as representatives, such conflicts would be difficult to ascertain.

The main body that acts on behalf of children in protective proceedings is the Social Work Center. The Social Work Center has the authority and discretion to petition and advise the juvenile court in all matters related to parental disputes, termination of parental rights, and child protective proceedings. There is no mention of how and if the child's wishes are heard and advocated by the Social Work Center, or whether children are afforded an opportunity to be heard in court.

The law also stipulates that the Social Work Center may intervene in situations of alleged domestic violence either on its own or by a request from a member of the family, which presumably includes children. When the Social Work Center chooses to intervene on its own accord, the law mandates only that adult domestic violence victims must give their consent to this intervention; the law is silent on the question of children's consent to such intervention.

Despite our efforts, we were unable to locate a knowledgeable contact person in Macedonia.

Sources of Law

Original Text

International Law

Article 12, Convention on the Rights of the Child (Ratified 2 Dec 1993)

The Macedonian text of the Convention is only available in PDF format.⁴

Statutes

ЗАКОН ЗА СЕМЕЈСТВОТО⁵ ТРЕТ ДЕЛ ОДНОСИ НА РОДИТЕЛИ И ДЕЦА

II. ПРАВА И ДОЛЖНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ И ДЕЦАТА

Член 51

Родителите имаат право и должност да ги застапуваат своите малолетни деца. Детето има право да биде застапувано од своите родители или старатели.

IV. ВРШЕЊЕ НА РОДИТЕЛСКОТО ПРАВО

Член 79

Родителското право родителите го вршат заеднички и спогодбено. Во случај на несогласување на родителите во вршењето на родителското право решава центарот за социјална работа.

V. НАДЗОР НАД ВРШЕЊЕТО НА РОДИТЕЛСКОТО ПРАВО

Член 93

На родителот кој го злоупотребува вршењето на родителското право или грубо го занемарува вршењето на родителските должности по прибавено мислење од центарот за социјална работа, му се одзема вршењето на родителското право со решение на судот, во вон-процесна постапка.

Како злоупотреба или грубо занемарување на родителските должности, во смисла на ставот 1 од овој член, ќе се смета ако родителот:

- спроведува физичко или емоционално насилство над детето;
- полово го искористува детето;
- го присилува детето на работа која не одговара на неговата возраст;
- му дозволува употреба на алкохол, дрога или други психотропни супстанции;
- го наведува детето на општествено неприфатливи поведенија;
- го напуштил детето и подолго од три месеца не се грижи за детето и
- на кој било друг начин грубо ги крши правата на детето.

На родителот може да му биде одземено вршењето на родителското право во поглед на сите деца или во поглед на некое од нив.

VII. НАРУШЕНИ ОДНОСИ И НАСИЛСТВО ВО БРАКОТ И СЕМЕЈСТВОТО

Член 101

Центарот за социјална работа секогаш кога има сознанија дека во семејството се нарушени семејните односи или има семејно насилство сам или на барање на член од семејството презема мерки за заштита на семејството и лицата кои се жртва на семејното насилство.

Центарот за социјална работа секогаш кога има сознанија дека во семејството постои семејно насилство врз малолетно дете или лице со ограничена или одземена деловна способност презема мерки за заштита. Сознанијата од ставовите 1 и 2 на овој член, центарот за социјална работа ги добива од граѓани, службени и правни лица, кои се должни без одлагање да го известат центарот за таквите сознанија. Центарот за социјална работа секогаш кога има сознанија дека во семејството постои семејно насилство ги презема следниве мерки на заштита: 1) обезбедува нужно сместување за лицето - жртва на насилство, кое може да трае најмногу шест месеца со можност за продолжување за уште шест месеца;

- 2) обезбедува соодветна здравствена заштита;
- 3) обезбедува соодветна психо-социјална интервенција и третман;
- 4) ги упатува во соодветно советувањето;

- 5) доколку во семејството има дете кое е на редовно школување, помага за продолжување на редовното образование;
 - 6) го известува органот за прогон;
 - 7) дава секаков вид на правна помош и застапување;
- ...

Член 102

Центарот за социјална работа ќе поднесе барање за изречување на привремена мерка за заштита од семејно насилство до судот за малолетни и деловно неспособни лица секогаш кога родителот, старателот или законскиот застапник тоа нема да го сторат. Центарот за социјална работа, барањето од ставот 1 на овој член, за полнолетни и деловно способни лица, ќе го достави до судот, само со согласност на жртвата на семејното насилство.

Член 104

Центарот за социјална работа, доколку има сознанија дека се извршени дејствија од членот 99 на овој закон поднесува барање до надлежниот суд за изречување на привремена мерка, со која судот може на сторителот на семејното насилство да:

- 1) забрани да се заканува дека ќе стори семејно насилство;
 - 2) забрани да малтретира, вознемирува, телефонира, контактира или на друг начин комуницира со член на семејството, директно или индиректно;
 - 3) забрани да се приближува до живеалиштето, училиштето, работното место или определено место кое редовно го посетува друг член на семејството;
 - 4) одреди отстранување од домот без оглед на сопственоста, до донесување на конечна одлука од надлежниот суд;
 - 5) забрани да поседува огнено или друго оружје или истото да му биде одземено;
 - 6) го задолжи да ги врати предметите кои се потребни за задоволување на секојдневните потреби на семејството;
 - 7) изрече задолжително издржување на семејството;
- ...

Translation⁶

International Law

Article 12, Convention on the Rights of the Child (Ratified 2 Dec 1993)

1. States Parties shall assure to the child who is capable of forming his or her own views the right to express those views freely in all matters affecting the child, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child.
2. For this purpose, the child shall in particular be provided the opportunity to be heard in any judicial and administrative proceedings affecting the child, either directly, or through a representative or an appropriate body, in a manner consistent with the procedural rules of national law.

Statutes

Family Law of the Republic of Macedonia

Part Three

Relations between Parents and Children

II. Rights and Duties of Parents and Children

Article 51

Parents have an obligation to represent their underage children. The children have the right to be represented by their parents or guardians.

IV. Exercising Parental Rights

Article 79

The right to be a parent is exercised from both parents. In case of disagreement between parents, the decision is made by the Social Work Center.

V. Overseeing the Exercise of Parental Rights

Article 93

The parent that abuses their right of being parent and does not meet his obligations towards his children is stripped from their right to be a parent. This opinion is given by the Social Work Center and the verdict is made from the court.

Abuse and negligence are considered as:

- any physical or emotional mistreatment;
- sexual abuse;
- forcing the child to work jobs that are not adequate for his age;
- allowing use of alcohol and drugs;
- abandoning for more than three months.

VII. Declining relations and violence within marriage and family

Article 101

When the Social Work Center has information that there is violence against children in a family, it has the right to intervene on its own or by request from a member of the family. In case of intervention, the Social Work Center will provide:

1. Shelter for victims for six months with a possibility of extension;
2. Health Care;
3. Counseling;
4. Schooling;
5. Notifying the authorities;
6. Legal support;
7. Aid in prosecution.

...

Article 102

The Social Work Center will intervene and seek protection from family violence to the juvenile court when the parent or the custodian will not. The Social Work Center will do the same thing for adults only when the sufferers consent.

Article 104

If the Social Work Center has information that there is violence in the family, it has the right to seek from court:

1. Prohibiting any contact between the offender and other members of the family (directly or indirectly);
2. Restraining order;
3. Removing the offender from the home even though he or she is the owner, until there is a court decision;
4. Prohibiting the offender to buy any fire weapon or, if he or she owns one, to be confiscated immediately;
5. Garnishing the offender's wages for child support;
6. Enforcing the offender to attend counseling;
7. Enforcing the offender to attend drug or alcohol rehab if needed.

...

Endnotes

¹ This page is also available as a [.pdf Document](#), and [Word Document](#).

² Constitution of the Republic of Macedonia (Nov. 1991), *available at* <http://www.mlrc.org.mk/law/1004.htm>.

³ Family Law of the Republic of Macedonia (2004), *available* [here](#), *and also as* [.pdf Document](#), *and also as* [Word Document](#).

⁴ Macedonian translation of the Convention on the Rights of the Child, *available at* http://www.unicef.org/magic/media/documents/CRC_macedonian_language_version.pdf.

⁵ Family Law of the Republic of Macedonia (2004), *available* [here](#), *and also as* [.pdf Document](#), *and also as* [Word Document](#).

⁶ Unofficial translation by Agron Zenko, Macedonian translator for Jerome N. Frank Legal Services Organization at Yale Law School.